

Agri Grondstoffen Insights

Lage prijzen koffie, suiker, cacao benadelen boeren

Casper Burgering

Senior econoom

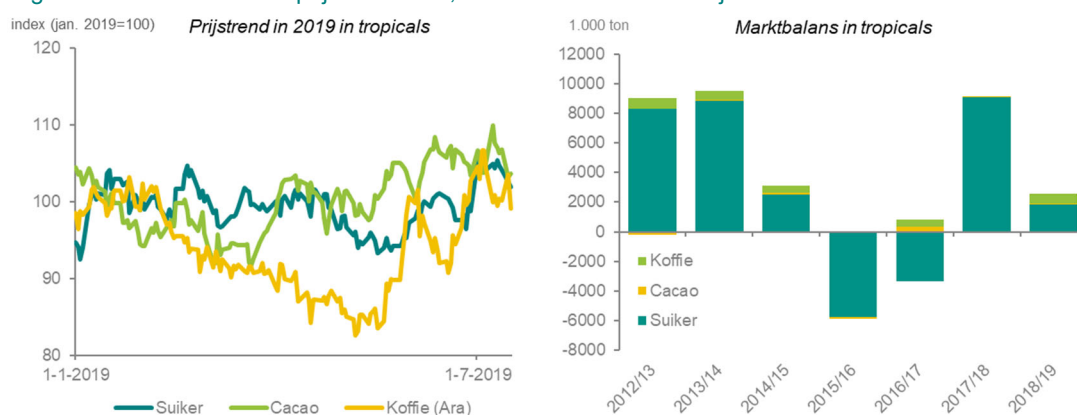
Agrarische Grondstoffen

casper.burgering@nl.abnamro.com

- **Koffie:** Hoge aanbod van koffie houdt de prijzen laag
- **Suiker:** Meer suiker uit India bestemd voor exportmarkt
- **Cacao:** Ivoorkust en Ghana op de bres voor een economisch duurzame sector

	Prijs	% prijs Δ sinds 1 januari	prognose eind 2019 tov spot
Suiker	13.03	8%	2%
<small>(CSCE-Sugar #11 TRC2, USDc/lb)</small>			
Cacao	2.429	-1%	4%
<small>(CSCE-Cocoa TRC2, USD/Mt)</small>			
Koffie (1)	105.55	1%	5%
<small>(CSCE-Arabica 'C' TRC2, USDc/lb)</small>			
Koffie (2)	1.401	-8%	-3%
<small>(LIFFE-Robusta TRC2, USD/Mt)</small>			

	Valuta	Prognose	Prognose
		16-7-2019	eind 2019
			eind 2020
EUR/USD	1.12	1.12	1.20
USD/BRL	3.76	4.00	3.60
USD/CNY	6.88	6.90	6.70
EUR/GBP	0.90	0.90	0.86
GBP/USD	1.24	1.24	1.40

 Figuur 1: Trend 2^e contractprijs van koffie, suiker en cacao sinds 1 januari 2019

Bron: USDA, ISO, ICCO, Refinitiv (voorheen: Thomson Reuters Datastream)

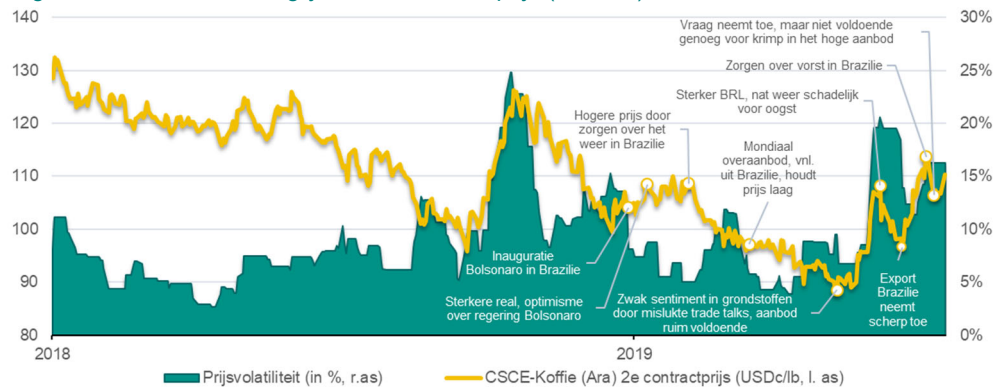
De prijs van suiker is dit jaar al met 8% gestegen, terwijl de prijs van cacao en Arabica koffie nu op hetzelfde niveau als 1 januari staan. De prijs van Robusta koffie daalde met 8%. Alle deze markten hebben te maken met een overaanbod, maar relatief gezien is dit laag. Het overaanbod zorgt er echter voor dat de prijzen laag blijven. Dit creëert vooral problemen voor de boeren.

De zorgen over de levensstandaard van boeren nemen in veel landen toe. Het gaat vooral om landen met een relatief groot aandeel in landbouwgrondstoffen. Denk hierbij aan Ivoorkust en Ghana (cacao), maar ook Colombia (koffie) en India (suiker). De prijs van deze drie grondstoffen is al enige tijd relatief laag. Veel kleinschalige boerenbedrijven hebben daardoor moeite om het hoofd boven water te houden. De lagere inkomsten voeren de druk voor de boeren op. Het onderhouden van het gezin gaat voor op het investeren in het boerenbedrijf. Om de kosten te drukken raakt kinderarbeid meer en meer ingeburgerd. Bij aanhoudende lage prijzen zijn sommige boeren echter genoodzaakt om te stoppen. Andere stappen over naar gewassen met betere perspectieven. Soms betreft dit maatschappelijk minder gewenste gewassen, zoals coca. Het creëert een zorgelijke en onwenselijke situatie, waar op de lange termijn niemand bij gebaat is. Dat beseffen ook overheidsinstanties en belangenorganisaties in de betreffende landen. Zij maken zich daarom hard voor betere omstandigheden. Hierbij past het streven naar een hoger inkomen voor hun boeren om armoede te voorkomen. Dit moet de continuïteit van de sector waarborgen op de lange termijn. Om dit te bereiken hebben de instanties verschillende mogelijkheden tot hun beschikking, zoals het instellen van een minimumprijs of het geven van exportsubsidies. Deze maatregelen brengen echter ook andere problemen met zich mee. Het werkt vaak overproductie en soms ook illegaliteit in de hand.

Koffie: Hoge aanbod van koffie houdt de prijzen laag

De invloed die Saoedi Arabië heeft op de oliemarkt, is vergelijkbaar met de dominantie van Brazilië in de koffiemarkt. Het land is de grootste producent van koffie ter wereld, met name van Arabica koffie. Het Braziliaanse economisch beleid, de politieke teneur en de effecten op de wisselkoers van Brazilië geven de koffieprijs richting. Vietnam is na Brazilië de grootste koffieproducent, maar dan vooral van Robusta koffie.

Figuur 2: Trend en beweeglijkheid in de koffieprijs (Arabica) sinds 2018

Bron: Refinitiv (voorheen: Thomson Reuters)

Het verband tussen de Braziliaanse real en de koffieprijs is hoog. Dit geldt zowel voor Arabica als Conillon (Robusta) koffie. Een zwakkere Braziliaanse real heeft een lagere koffieprijs tot gevolg en vice versa. Bij een zwakkere real worden uiteindelijk meer real per dollar ontvangen voor dezelfde hoeveelheid koffie. Het moedigt producenten en handelaren aan om meer koffie aan te bieden. Dit doen zij om hun opbrengsten te maximaliseren. De markt wordt meer competitief en de koffieprijs daalt. Bij een sterkere real ontvangen de producenten en handelaren meer dollars tegen dezelfde hoeveelheid. Dan is er geen directe noodzaak om meer koffie te gaan aanbieden. De koffieprijs stijgt.

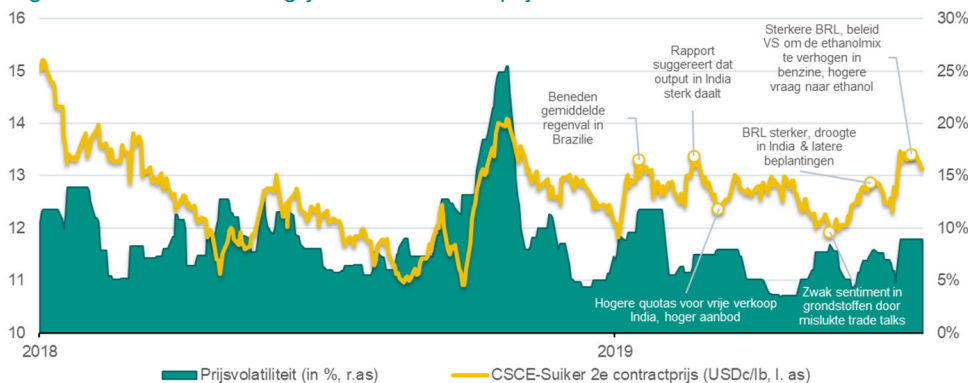
De consumptie van koffie vindt vooral plaats in de EU, de VS en Brazilië. De verwachting is dat de consumptie van koffie dit jaar en volgend verder groeit. De sterkste groei zal dan voornamelijk in Azië en Noord Amerika te vinden zijn. De groei van de vraag in de EU blijft gematigd. Het aanbod van koffie is nog steeds voldoende. Dit heeft de nodige prijsdruk opgeleverd sinds 1 januari. Voldoende regenval in Vietnam draagt bij aan een goede oogst. In Brazilië maken de boeren zich vooral zorgen over een vorstaanval. Dit heeft de koffieprijs recentelijk opgedreven. Per saldo blijft echter het aanbod van koffie goed. De producenten in Colombia zijn voorstander van het vormen van een fonds. Het fonds moet zorgdragen voor de economische duurzaamheid van de koffiemarkt, meer transparantie en een stabielere koffieprijs.

*De relatief lage prijs van koffie vraagt om maatregelen vanuit de sector om het voortbestaan op de lange termijn te waarborgen. Het initiatief van Colombia om een fonds te installeren is een eerste goede stap. Maar het zal nog wel even duren voordat dit initiatief op een mondiale schaal wordt omarmd. Dit betekent dat de onbalans in vraag en aanbod in de koffiemarkt nog aanhoudt. Voor 2019 voorziet ABN AMRO een zwakkere real ten opzichte van de dollar, met name door het economisch beleid in de VS. Ook dit houdt de **koffieprijs laag in 2019**. Bij een aanhoudend lage prijs is het planten van koffie minder interessant. Switchgedrag wordt zo in de hand gewerkt. Het aanbod neemt op de langere termijn af, terwijl de groei van de vraag aanhoudt. De real sterkt in 2020 weer aan. Per saldo **herstelt de prijs van koffie in 2020**, maar het tempo zal relatief laag blijven.*

Suiker: Meer suiker uit India bestemd voor exportmarkt

India is mondiaal het grootste suiker producerende land. De moesson – die van juni tot en met september loopt – heeft sinds de juni 36% minder regen dan gemiddeld gebracht. Het leidt tot een periode van relatieve droogte waar de suikeroogst geen baat bij heeft. De India Sugar Mills Association (ISMA) verwacht dat de teelt van suikerriet in India voor het seizoen 2019/2020 zo'n 10% lager zal liggen ten opzichte van het vorige seizoen. Het crushen van suikerriet neemt daarmee met iets meer dan 4% af in dezelfde periode. Ondanks de sterke afname van de output blijft het exportpotentieel van India groot. India heeft per saldo een surplus van meer dan 2 miljoen ton suiker, exclusief de nog beschikbare voorraden van enkele miljoenen tonnen. Dit gaat zijn weg vinden naar de exportmarkt. Het ISMA verwacht dat de export van suiker in het seizoen 2019/2020 ongeveer verdubbelt. De Indiase overheid blijft de suikersector ondersteunen. Zij wil met gericht beleid zowel de boeren als de industrie beschermen tegen financiële problemen.

Figuur 3: Trend en beweeglijkheid in de suikerprijs sinds 2018

Bron: Refinitiv (voorheen: Thomson Reuters), ISO, ABN AMRO Economisch Bureau

Brazilië was lange tijd de grootste suikerproducent. Het is echter lucratiever in Brazilië om ethanol te produceren in plaats van suiker. Dit komt door de hoge prijs van ethanol en de verwachting van sterkere vraag. Daardoor is Brazilië zijn leidende rol kwijtgeraakt aan India. Het aantal suikerfabrieken is in Brazilië eveneens gedaald. In juni waren 251 fabrieken operationeel, terwijl een jaar geleden nog 259 fabrieken suiker produceerden. Met de verdere daling van de suikeroutput in Brazilië, staat ook de export van suiker onder druk. Tot en met juni 2019 is de export van suiker met 19% op jaarbasis gedaald. Desondanks heeft de Braziliaanse real nog steeds invloed op de prijs van suiker. Deze invloed is sinds 2015 echter sterker afgenomen ten opzichte van de periode 2009-2014. De productie van suiker in China is in het eerste half jaar met ruim 10% toegenomen. De teelt van suikerriet en -biet wordt echter bedreigd door de legerrups. Een invasie van dit insect heeft al veel schade toegebracht aan de oogst. Daarmee komt de suikeroutput onder druk te staan. In Europa krimpt het plantgebied in 2019/2020 met bijna 5%, maar de yield neemt verder toe. Daardoor neemt de suikeroutput gematigd toe komend seizoen.

De mondiale vraag naar suiker is over de afgelopen zes jaar met gemiddeld 1-2% gegroeid. De groei vindt vooral plaats in Azië. Daar ligt de consumptie per hoofd van de bevolking nog relatief laag. In Europa en Noord-Amerika ligt de consumptie per hoofd een stuk hoger. In deze delen van de wereld neemt het besef toe dat de consumptie van suiker ongezond is. Daarmee neemt de groei van de vraag de komende jaren verder af. Per saldo is de groei van de totale vraag naar suiker niet in staat om de groei in het aanbod te achterhalen. Voor het seizoen 2019/2020 voorziet de ISO voorlopig een tekort van ongeveer 3 miljoen ton. Maar door de enorme geaccumuleerde voorraden in de afgelopen jaren zal een aanzienlijke prijsstijging worden getemperd. Voor 2019 en 2020 gaan wij uit van een stabiele prijstrend.

Cacao: Ivoorkust en Ghana op de bres voor economisch duurzame sector

Ivoorkust en Ghana trekken samen op om de levensstandaard van hun cacaoboeren te garanderen. Bij een te lage prijs voor cacao hebben teveel boeren namelijk grote moeite om financieel de eindjes aan elkaar te knopen. De economische duurzaamheid staat op het spel. Gezamenlijk hebben de landen circa 60% van de totale productie van cacao bonen in handen. Bovendien zijn de cacao bonen uit Ivoorkust en Ghana van hogere kwaliteit. Dat geeft beide landen een goede machtsbasis richting de cacaoverwerkende industrie. Uiteindelijk is een 'premie voor levensonderhoud' tussen de partijen overeengekomen van USD 400 per ton op alle cacao-contracten die door de landen zijn verkocht voor het seizoen 2020/2021.

Figuur 4: Trend en beweeglijkheid in cacao prijs sinds 2018

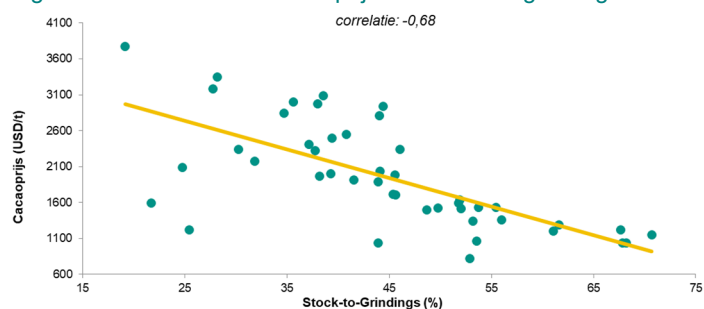
Bron: Refinitiv (voorheen: Thomson Reuters), ICCO, ABN AMRO Economisch Bureau

Naast de invloeden van de weersomstandigheden wordt de prijs van cacao sterk beïnvloed door aanbodontwikkelingen in Ivoorkust en Ghana. Met name het cacaonieuws uit Ivoorkust - met een aandeel van 42% in de mondiale output - heeft veel invloed op de prijstrend van cacao op de wereldmarkt.

De beschikbaarheid van cacao is goed. Voor het seizoen 2018/2019 gaat de Internationale Cacao Organisatie (ICCO) uit van een groei van de productie van 3,9%. De ontwikkelingen in de cacaoverwerkende industrie - waar bonen worden verwerkt tot cacao massa, -poeder, -boter - geven een goed beeld over de totale vraag naar cacao. In het eerste half jaar van 2019 zijn de cacao-vermalingen (de 'grindings') in zowel Europa als in Azië verder gestegen. Voor de rest van 2019 is de verwachting dat de cacao-vermalingen verder zullen stijgen. In het seizoen 2018/2019 stijgt het aantal vermalingen volgens het ICCO met 3,4% ten opzichte van het vorige seizoen.

Per saldo gaat het ICCO uit van een overaanbod van 36.000 ton. Dit is circa 1% van de

Figuur 5: Relatie tussen cacao prijs en stocks-to-grindings-ratio

Bron: Refinitiv (voorheen: Thomson Reuters), ICCO, ABN AMRO Economisch Bureau

totale consumptie. De voorraden nemen daarmee toe. De trend in de ratio voorraden ten opzichte van de consumptie (de zogenoemde 'stocks-to-grindings-ratio') geeft een indicatie van de fundamentele marktsituatie. Hoe minder voorraden ten opzichte van de vraag, hoe krappere de markt. De prijs stijgt in dit geval. Het ICCO gaat uit van een ratio van 37% en dat is ongeveer 19 weken consumptie van cacao. Dit ligt onder het langetermijngemiddelde (van 43%) en onder het niveau van de afgelopen twee jaar. Deze relatieve krapte werkt een sterkere cacao prijs in de hand.

Het initiatief van Ivoorkust en Ghana voor een 'premie voor levensonderhoud' is aanvankelijk een goed streven om de armoede onder boeren te bestrijden en de sector economisch duurzaam te houden. De kans is groot dat de extra premie leidt tot een sterkere groei van het aanbod. Ook kan het een nadelige uitwerking hebben op de competitiviteit van beide landen.

*ABN AMRO verwacht dat de **prijs van cacao in 2019 verder gaat stijgen**. De beschikbare hoeveelheid cacao neemt in het seizoen 2018/2019 harder toe dan de gevraagde hoeveelheid. Relatief gezien is het overaanbod laag. De perspectieven voor de vraag naar cacao blijven goed in 2019 en 2020. In Europa is het aantal vermalingen in het tweede kwartaal met 3,2% op jaarbasis afgenomen. Wel ligt het aantal vermalingen tot en met juni nog hoger dan het aantal vermalingen tot en met juni in 2018. Het aantal cacao-vermalingen in Azië laat een robuust beeld zien. De vraag naar cacao in dit werelddeel blijft sterk toenemen.*

Bronnen:

Voor deze publicatie zijn diverse bronnen gebruikt, waarvan International Sugar Organisation, International Cocoa Organisation, International Coffee Organisation, OECD, FAO, USDA de belangrijkste zijn.

DISCLAIMER

Dit document is samengesteld door ABN AMRO Economisch Bureau. Het heeft uitsluitend als doel om financiële en algemene informatie te verstrekken over grondstofmarkten. ABN AMRO behoudt zich alle rechten voor met betrekking tot de informatie in het document en het document wordt uitsluitend aan u verstrekt voor uw informatie. Het is niet toegestaan dit document (geheel of deels) te kopiëren, distribueren, door te geven aan een derde of om het voor enig ander doel te gebruiken dan hier boven bedoeld. Dit document is informatief bedoeld en vormt geen aanbieding van effecten aan het publiek, of een uitnodiging om een aanbod te doen.

U mag niet om welke reden dan ook vertrouwen op de informatie, meningen, beramingen, en aannames in dit document noch dat het compleet, accuraat of juist is. Er wordt geen garantie gegeven, uitdrukkelijk of stilzwijgend, door of uit naam van ABN AMRO, haar directeuren, functionarissen, vertegenwoordigers, gelieerde partijen, groepsmaatschappijen of werknemers met betrekking tot de juistheid of volledigheid van de informatie in dit document, en geen enkele aansprakelijkheid wordt geaccepteerd voor enig verlies als direct of indirect gevolg van het gebruik van deze informatie. De opvattingen en meningen opgenomen hierin kunnen op enig moment aan verandering onderhevig zijn en ABN AMRO heeft geen enkele verplichting om de informatie in dit document na de datum hiervan te herzien.

Voordat u in enig product van ABN AMRO investeert, dient u zich te informeren over de verschillende financiële en andere risico's, alsmede mogelijke beperkingen voor u en uw investeringen als gevolg van toepasselijke wetgeving en regels. Indien u, na lezing van dit document, overweegt een investering te doen in een product, raadt ABN AMRO aan om een dergelijke investering met uw relatiemanager of persoonlijke adviseur te bespreken om nader te bezien of het relevante product – met inachtneming van alle mogelijke risico's – past bij uw investeringen. De waarde van beleggingen kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garanties voor de toekomst. ABN AMRO behoudt zich het recht voor wijzigingen in dit materiaal aan te brengen.

© Copyright 2019 ABN AMRO Bank N.V. and affiliated companies ("ABN AMRO")

Tekst is afgesloten op 17 juli 2019